

یادداشت استاد پناهیان برای سال نو ۱۳۹۴:

عید نوروز را چگونه معنا می‌کنیم؟

عید به زمانی اطلاق می‌شود که انسان در آن شاد باشد. این شادی می‌تواند انواع و اقسام داشته باشد. گاهی عید به دلیل شادی شکر برای توفیق عبادت است مانند عید فطر. گاهی عید به دلیل امر ولایت و اتمام نعمت دین و اعلام وصایت است مانند عید غدیر. گاهی عید مانند روایتی است که امیرالمؤمنین(ع) فرموده اند: «**كُلُّ يَوْمٍ لَا يُعْصِي اللَّهُ فِيهِ فَهُوَ يَوْمُ عِيدٍ**; هر روزی که معصیت خدا نشود عید است»(نهج البالغه/حکمت ۴۲۸) (بر این اساس عید مصاديق متنوعی دارد و هر عیدی متناسب با موقعیتی که دارد معنا می‌شود).

عید نوروز را چگونه معنا می‌کنیم؟ شاید علت عید گرفتن نوروز آغاز فصل بهار و شکوفایی طبیعت باشد که معنای شکر و جای شادی دارد. بر این اساس جنس عید نوروز یک رفتار شاکرانه و معنوی خواهد داشت و به همین دلیل با عزای اهل بیت(ع) منافاتی ندارد. مانند آنجا که فردی در روز شهادت یکی از معصومین(ع) معصیت نکند و آن روز از جهتی عید او خواهد شد و این منافاتی با وجود غم مصیبت اهل بیت(ع) ندارد. تنها محدودیت‌هایی در برخی رفتارها که تظاهرات شادی است ایجاد خواهد کرد. اینکه انسان در برخورد با مصیبتدیدگان نباید اظهار شادی کند، یک دستور دینی و یک امر شایسته انسانی است.

حالا با تقارن «عید شکر طبیعت» با «ایام سوگ فاطمیه» مواجهیم؛ این نوع عید ذاتاً با سوگ فاطمیه منافات ندارد و تنها باید برخی تظاهرات شادی را محدود کرد. چه اشکالی دارد انسان قلبًا شاکر باشد و از طرف دیگر در سوگ فاطمیه غمیگین باشد. مثل تمام کسانی که موفق به شرکت در یک مجلس سوگواری می‌شوند و عمیقاً برای اهل بیت(ع) گریه می‌کنند، از این ارتباط قلبی خود و عنایت اهل بیت(ع) به خود واقعاً شاد می‌شوند. این شادی اگر عجب نیاورد، غفلت بار نیست و سرمایه شکر است. البته برخی از رفتارها و رسم‌های ما در ایام نوروز مانند صله رحم اساساً منافاتی با سوگواری ندارد. زیباترین صحنه‌های نوروز امسال حضور عزاداران در محافل فاطمیه است و اشکی که بر لبخند عید ترجیح پیدا می‌کند.

علیرضا پناهیان

۹۳/۱۲/۲۹

